

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького
факультет післядипломної освіти
кафедра терапевтичної стоматології

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи,
член-кореспондент НАМН України,
професор М.Р. Гжегоцький

лютого 2021р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

стажування

«Стоматологія»

для лікарів стоматологів

кількість навчальних годин: лекції - 12, семінарські заняття - 24,
практичні заняття - 50, самостійна робота - 36 ,
додаткові програми - 22, іспит - 6.
разом – 150 годин. кредити ECTS – 5

обговорено та затверджено
на засіданні методичної наради кафедри
терапевтичної стоматології ФПДО
„27” січня 2021 р., протокол № 1
завідувач кафедри
к.мед.н., доцент Пупін Т.І.

затверджено
методичною комісією ФПДО
лікарів і провізорів
„11” лютого 2021 р., протокол № 1
голова методичної комісії
к.мед.н., доцент Січкоріз О.Є.

Пояснювальна записка

Цикл стажування за фахом «Стоматологія» призначений для лікарів стоматологів, які втратили кваліфікаційну категорію лікаря та поновлюють сертифікат спеціаліста, а також перед черговою атестацією на присудження або підтвердження кваліфікаційної категорії. Порядок проходження стажування регламентується наказом МОЗ України від 17.03. 1993 року, №48 «Про порядок направлення на стажування лікарів і їх наступного допуску до лікарської діяльності».

Тривалість циклу стажування з фаху «Стоматологія» – 1 місяць, що дає змогу повністю оволодіти матеріалом і практичними навичками з обраної спеціальності.

Навчання на циклі стажування «Стоматологія» забезпечує слухачам отримання 50 балів БПР згідно з Додатком 5 «Порядку проведення атестації лікарів», затвердженого Наказом МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів».

Мета (завдання) циклу. Підготовка слухачів до роботи у лікувально-профілактичних закладах відповідно до освітньо-кваліфікаційних вимог лікаря стоматолога.

Визначення рівня теоретичних знань, умінь та практичних навичок; оновлення та поглиблення ключових професійних компетентностей з розділів стоматології: терапевтичної, ортопедичної, хірургічної у відповідності до принципів доказової медицини.

Опис курсу, його структура (основні розділи).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин – 5 кредитів ECTS (1 кредит ECTS – 30 годин). Аудиторне навантаження – 70%, СРС – 30%.

структура навчальної дисципліни	разом	кількість навчальних годин					
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	самостійна робота	додаткові програми	іспит
назва дисципліни «Стоматологія»	навчальні години – 150 кредити ECTS – 5	12	24	50	36	22	6

Програма передбачає вивчення 11 основних розділів. Навчання проходить у формі лекцій, семінарських, практичних занять та самостійної аудиторної роботи, які розроблені з врахуванням сучасних теоретичних знань і практичних рекомендацій, взаємно доповнюють один одного та подаються з урахуванням принципів доказової медицини.

До додаткових програм включені курси: медичної інформатики, медицини катастроф та інфекційних хвороб (ВГ/ВІЛ).

Для виявлення рівня знань слухачів циклу програмою передбачено:

- тестове оцінювання базових та вихідних знань з використанням комп'ютерної атестаційної програми затвердженої МОЗ України;
- базовий тестовий контроль для визначення вихідних знань;
- проміжний контроль (усне опитування) після кожного розділу програми;
- комплексна контрольна робота для визначення рівня засвоєння програми;
- заключний контроль у вигляді усного іспиту за екзаменаційними білетами.

Оцінювання рівня знань слухачів циклу проводиться за чотирибальною шкалою та у балах за стобальною системою.

оцінка в балах	оцінка за чотирибальною шкалою	оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	відмінно / 5	A	високий відмінно
82-89	добре / 4	B	вище середнього дуже добре
75-81		C	середній добре
67-74	задовільно / 3	D	задовільний задовільно
60-66		E	достатній задовільно
35-59	незадовільно / 2	FX	початковий незадовільно
0-34		F	початковий незадовільно

Слухачам, які виконали програму і успішно склали іспит, видається посвідчення про проходження циклу стажування за фахом «Стоматологія» та сертифікат встановленого зразка про присвоєння їм кваліфікації лікаря-спеціаліста за фахом «Стоматологія», або посвідчення про проходження циклу ІНФ, що забезпечує щорічний обов'язковий мінімум балів безперервного професійного розвитку для подання в особисте освітнє портфоліо.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

циклу стажування

«Стоматологія»

МЕТА НАВЧАННЯ: підвищення професійної компетентності слухачів.

КАТЕГОРІЯ СЛУХАЧІВ: лікарі стоматологи.

ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ: 150 годин (1 місяць).

№	розділи циклу	кількість навчальних годин				
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	самостійна робота	ВСЬОГО
1	Анестезія в стоматології. Невідкладні стани в стоматології.		2	6	3	11
2	Карієс зубів.		2	2	4	8
3	Некаріозні ураження твердих тканин зубів.		2	4	2	8
4	Захворювання пульпи зуба та періодонта.	4	4	8	6	22
5	Пломбувальні матеріали. Адгезивні системи.		2	4	2	8
6	Захворювання пародонта.	2	2	6	4	14
7	Захворювання слизової оболонки порожнини рота.	2	2	8	4	16
8	Фізіотерапевтичні методи лікування в стоматології.		2	2	2	6
9	Вибрані питання ортопедичного лікування.	2	2	4	2	10
10	Амбулаторна хірургія.		2	4	2	8
11	Профілактика стоматологічних захворювань.	2	2	4	1	9
	визначення рівня знань:					
12	Базовий тестовий контроль.				1	1
13	Комплексна контрольна робота.				1	1
14	Заключний іспит.		6			6
	разом	12	30	50	36	128
	додаткові програми:					
15	Медична інформатика.	6				6
16	Медицина катастроф.	8				8
17	Інфекційні хвороби (ВГ/ВІЛ).	8				8
	разом	34	30	50	36	150

тематичний план лекцій

№	назва теми	години	лектор
1	Захворювання пульпи зуба та періодонта. Техніка виконання основних клінічних протоколів в ендодонтії.	2	доц. Пупін Т.І.
2	Повторне ендодонтичне лікування консервативним методом.	2	доц. Бумбар О.І.
3	Медикаментозна терапія та хірургічні методи лікування захворювань тканин пародонта. Підтримуюча терапія.	2	доц. Годована О.І.
4	Клініка, діагностика та лікування алергічних, виразково-некротичних та грибкових уражень слизової оболонки порожнини рота.	2	доц. Гонта З.М.
5	Вибрані питання ортопедичного лікування патології жувальної системи.	2	доц. Риберт Ю.О.
6	Основні аспекти профілактики стоматологічних захворювань.	2	доц. Стадник У.О.

всього 12 годин

Завідувач кафедри

к.мед.н., доцент Пупін Т. І.

тематичний план семінарських занять

№	назва теми	години	вид семінару
1	Анестезія в стоматології. Невідкладні стани в стоматології.	2	колоквіум
2	Карієс зубів.	2	колоквіум
3	Некаріозні ураження твердих тканин зубів.	2	колоквіум
4	Захворювання пульпи зуба та періодонта.	2	колоквіум
5	Алгоритм ендодонтичного лікування.	2	колоквіум
6	Пломбувальні матеріали. Адгезивні системи.	2	колоквіум
7	Захворювання пародонта.	2	колоквіум
8	Захворювання слизової оболонки порожнини рота.	2	колоквіум
9	Фізіотерапевтичні методи лікування в стоматології.	2	колоквіум
10	Вибрані питання ортопедичного лікування.	2	колоквіум
11	Амбулаторна хірургія.	2	колоквіум
12	Профілактика стоматологічних захворювань.	2	колоквіум
13	Заключний іспит.	6	

всього 30 годин

Завідувач кафедри

к.мед.н., доцент Пупін Т. І.

тематичний план практичних занять

№	назва теми	години
1	COVID-19 – огляд проблемних питань.	2
2	Анестетики: фармакологічна характеристика, механізм їх дії, умови зберігання. Поняття про премедикацію та седацию. Види і методи місцевого та загального знеболення	2
3	Невідкладні стани в стоматології: клініка, діагностика та перша допомога.	2
4	Методи лікування карієсу: неінвазивний, мікро- та мінімально інвазивний, оперативно-відновний, ART- метод та загальний.	2
5	Клініка та диференційна діагностика некаріозних ураження, які виникають у період фолікулярного розвитку зубів. Спадкові порушення розвитку твердих тканин зубів.	2
6	Клініка та диференційна діагностика некаріозних ураження, які виникають після прорізування зубів.	2
7	Конусно-променева комп'ютерна томографія, візіографія, ендомікроскопія, ЕОМ та апекслокація в структурі ендодонтичного лікування.	2
8	Методи лікування пульпиту: біологічний, вітальний та девітальний. Консервативне лікування апікального періодонтиту залежно від етіології, перебігу та наявності вогнища деструкції в періапикальних тканинах. Загальне лікування періодонтиту.	2
9	Етапи підготовки кореневого каналу до пломбування.	2
10	Матеріали для заповнення кореневого каналу. Методи і техніки obturaції. Критерії якості пломбування кореневого каналу.	2
11	Реставраційні матеріали: склоіономерні цементи (класичні, гібридні), компомери, замітник дентину, композитні матеріали світлового твердіння.	2
12	Адгезивні системи: характеристика поколінь, техніка застосування, критерії вибору.	2
13	Медикаментозні засоби для місцевого і загального лікування захворювань пародонта. Лікувальні та захисні пародонтальні пов'язки.	2
14	Хірургічні методи лікування захворювань пародонта. Сучасні матеріали для заміщення кісткових дефектів. Метод направленої регенерації в пародонтальній хірургії.	2
15	Ортопедичні, ортодонтичні та фізіотерапевтичні методи лікування захворювань пародонта.	2
16	Зміни СОПР при інфекційних захворюваннях.	2

17	Зміни СОПР при захворюваннях внутрішніх органів та екзогенних інтоксикаціях. Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах.	2
18	Хвороби губ: самостійні та симптоматичні хейліти. Аномалії і захворювання язика.	2
19	Принципи комплексного лікування захворювань СОПР. Медикаментозні засоби для місцевого і загального лікування захворювань СОПР.	2
20	Постійний електричний струм низької напруги. Імпульсні струми низької частоти і низької напруги. Змінні електричні струми високої частоти. Електричні, магнітні і електромагнітні поля.	2
21	Диференційна діагностика ушкоджень та захворювань скроневопіднижньощелепового суглобу.	2
22	Корекція дисфункцій скроневопіднижньощелепового суглобу.	2
23	Операція видалення зуба. Помилки та ускладнення при проведенні операції. Методи лікування і профілактика ускладнень операції.	2
24	Ускладнення гнійно-запальних захворювань одонтогенної етіології.	2
25	Організація лікувально-профілактичної роботи в організованих колективах. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань. Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.	2

всього 50 годин

тематичний план самостійної роботи

№	назва теми	години
1	Організація стоматологічної допомоги. Діючі нормативно-правові акти. Документація. Базовий тестовий контроль.	2
2	Індивідуальний підбір анестетика залежно від причини та інтенсивності болю, об'єму і характеру стоматологічного втручання та соматичного здоров'я пацієнта.	2
3	Клініка, діагностика та диференціальна діагностика карієсу залежно від глибини ураження.	2
4	Методи і засоби ремінералізуючої терапії, метод глибокого фторування емалі емаль-герметизуючим ліквідом, технологія Icon. Діагностична фісуротомія та герметизація фісур.	2
5	Вибір методу лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів залежно від нозологічної форми і важкості її клінічних проявів.	2
6	Клініка та диференційна діагностика різних форм пульпіту та апікального періодонтиту.	2
7	Медикаментозні засоби в ендодонтії.	2
8	Послідовність застосування ендодонтичних інструментів та методи інструментальної обробки кореневого каналу. Вібраційний, ультразвуковий і лазерний метод обробки кореневого каналу.	2
9	Пломбувальні матеріали: класифікація, склад, властивості, техніка застосування та критерії вибору.	2
10	Клініка, діагностика та диференційна діагностика запальних та дистрофічно-запальних захворювань пародонта.	2
11	Професійна гігієна порожнини рота: методи, алгоритм проведення, контроль якості.	2
12	Травматичні, алергічні, кандидозні, виразкові ураження СОПР.	2
13	Передракові захворювання СОПР і червоної облямівки губ.	2
14	УЗ-, лазеро-, фото- та аероіонотерапія. Масаж, вакуумтерапія. Тепловодолікування, застосування низьких температур, бальнеотерапія, парафіно-, озокерито- і грязелікування.	2
15	Особливості діагностики зубощелепних аномалій.	2

16	Диференційна діагностика запальних захворювань одонтогенної етіології.	2
17	Профілактика стоматологічних захворювань. Лікувально-профілактичні заходи на етапах первинної, вторинної і третинної профілактики.	2
18	Санітарно-просвітня робота серед населення. Гігієнічне навчання та виховання. Комплексна контрольна робота.	2

всього 36 годин

Завідувач кафедри

к.мед.н., доцент Пупін Т. І.

СТАЖ СТОМАТОЛОГІЯ

1	COVID-19 – огляд проблемних питань.	П
2	Анестетики: фармакологічна характеристика, механізм їх дії, умови зберігання. Поняття про премедикацію та седацию. Види і методи місцевого та загального знеболення	П
3	Невідкладні стани в стоматології: клініка, діагностика та перша допомога.	П
	Організація стоматологічної допомоги. Діючі нормативно-правові акти. Документація. Базовий тестовий контроль.	с/р
	Індивідуальний підбір анестетика залежно від причини та інтенсивності болю, об'єму і характеру стоматологічного втручання та соматичного здоров'я пацієнта.	с/р
	Анестезія в стоматології. Невідкладні стани в стоматології.	С
4	Методи лікування карієсу: неінвазивний, мікро- та мінімально інвазивний, оперативно-відновний, ART- метод та загальний.	П
	Клініка, діагностика та диференціальна діагностика карієсу залежно від глибини ураження.	с/р
	Методи і засоби ремінералізуючої терапії, метод глибокого фторування емалі емаль-герметизуючим ліквідом, технологія Icon. Діагностична фісуротомія та герметизація фісур.	с/р
	Карієс зубів.	С
5	Клініка та диференційна діагностика некаріозних ураження, які виникають у період фолікулярного розвитку зубів. Спадкові порушення розвитку твердих тканин зубів.	П
6	Клініка та диференційна діагностика некаріозних ураження, які виникають після прорізування зубів.	П
	Вибір методу лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів залежно від нозологічної форми і важкості її клінічних проявів.	с/р
	Некаріозні ураження твердих тканин зубів.	С
7	Конусно-променева комп'ютерна томографія, візіографія, ендомікроскопія, ЕОМ та апекслокація в структурі ендодонтичного лікування.	П
8	Методи лікування пульпіту: біологічний, вітальний та девітальний. Консервативне лікування апікального періодонтиту залежно від етіології, перебігу та наявності вогнища деструкції в періапикальних тканинах. Загальне лікування періодонтиту.	П
	Клініка та диференційна діагностика різних форм пульпіту (конкрементозний пульпіт, дентиклі) та апікального періодонтиту.	с/р
	Медикаментозні засоби в ендодонтії. для: знеболення і девіталізації пульпи; розширення і розпломбування к/к; іригації, зупинки кровотечі і висушування к/к; антисептичних пов'язок, проведення депофорезу та кальційвмісні препарати для тимчасової obturaції і лікування к/к. антибактеріальні та протизапальні препарати для оброблення к/к та	с/р

	антисептичних пов'язок для іригації, дезінфекції к\к та антисептичних пов'язок	
	Захворювання пульпи зуба та періодонта.	С
9	Етапи підготовки кореневого каналу до пломбування. : планування лікування, знеболення та ізоляції робочого поля; тимчасове відновлення коронкової частини зуба, створення ендодонтичного доступу, створення килимової доріжки та визначення робочої довжини к/к; протоколи іригації, розширення та формування к/к.	П
10	Матеріали для заповнення кореневого каналу. Методи і техніки obturaції. Критерії якості пломбування кореневого каналу.	П
	Послідовність застосування ендодонтичних інструментів та методи інструментальної обробки кореневого каналу (ручні, машинні). Вібраційний, ультразвуковий і лазерний метод обробки кореневого каналу.	с/р
	Алгоритм ендодонтичного лікування.	С
11	Реставраційні матеріали: склоіономерні цементи (класичні, гібридні), компомери, замітник дентину, композитні матеріали світлового твердіння.	П
12	Адгезивні системи: характеристика поколінь, техніка застосування, критерії вибору.	П
	Пломбувальні матеріали: класифікація, склад, властивості, техніка застосування та критерії вибору.	с/р
	Пломбувальні матеріали. Адгезивні системи.	С
13	Медикаментозні засоби для місцевого і загального лікування захворювань пародонта. Лікувальні та захисні пародонтальні пов'язки.	П
14	Хірургічні методи лікування захворювань пародонта. Сучасні матеріали для заміщення кісткових дефектів. Метод направленої регенерації в пародонтальній хірургії.	П
15	Ортопедичні, ортодонтичні та фізіотерапевтичні методи лікування захворювань пародонта.	П
	Клініка, діагностика та диференційна діагностика запальних та дистрофічно-запальних захворювань пародонта.	с/р
	Професійна гігієна порожнини рота: методи, алгоритм проведення, контроль якості.	с/р
	Захворювання пародонта.	С
16	Зміни СОПР при інфекційних захворюваннях.	П
17	Зміни СОПР при захворюваннях внутрішніх органів та екзогенних інтоксикаціях. Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах.	П
18	Хвороби губ: самостійні та симптоматичні хейліти. Аномалії і захворювання язика.	П
19	Принципи комплексного лікування захворювань СОПР. Медикаментозні засоби для місцевого і загального лікування захворювань СОПР.	П
	Травматичні, алергічні, кандидозні, виразкові ураження СОПР.	с/р

	Передракові захворювання СОПР і червоної облямівки губ.	с/р
	Захворювання слизової оболонки порожнини рота.	С
20	Постійний електричний струм низької напруги. Імпульсні струми низької частоти і низької напруги. Змінні електричні струми високої частоти. Електричні, магнітні і електромагнітні поля.	П
	УЗ-, лазеро-, фото- та аероіонотерапія. Масаж, вакуумтерапія. Тепловодолікування, застосування низьких температур, бальнеотерапія, парафіно-, озокерито- і грязелікування.	с/р
	Фізіотерапевтичні методи лікування в стоматології.	С
21	Диференційна діагностика ушкоджень та захворювань скроневопіднижньо-щелепового суглобу.	П
22	Корекція дисфункцій скроневопіднижньо-щелепового суглобу.	П
	Особливості діагностики зубощелепних аномалій.	с/р
	Вибрані питання ортопедичного лікування.	С
23	Операція видалення зуба. Помилки та ускладнення при проведенні операції. Методи лікування і профілактика ускладнень операції.	П
24	Ускладнення гнійно-запальних захворювань одонтогенної етіології.	П
	Диференційна діагностика запальних захворювань одонтогенної етіології.	с/р
	Амбулаторна хірургія.	С
25	Організація лікувально-профілактичної роботи в організованих колективах. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань. Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.	П
	Профілактика стоматологічних захворювань. Лікувально-профілактичні заходи на етапах первинної, вторинної і третинної профілактики.	с/р
	Санітарно-просвітня робота серед населення. Гігієнічне навчання та виховання.	с/р
	Комплексна контрольна робота.	
	Профілактика стоматологічних захворювань.	С
	Заключний іспит.	